

Handläggare
Susanne Höglin
Telefon: 08-50829766**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Mariehamn 1 och del av Akalla 4:1, förslag till detaljplan, 2019-00670.

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan i föreliggande form.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret planerar för ett nytt flerbostadshus i sex våningar i Akalla centrum. På platsen finns idag en butiksbyggnad i ett plan vilken kommer att rivras i och med planens genomförande. Den nya byggnaden gestaltas i en u-form med en upphöjd bostadsgård mot söder. Byggnadens markplan föreslås innehålla centrumverksamhet och gården underbyggs med garage.

Akalla är en mycket välplanerad stadsdel med sin ovanliga blandning av radhus, flerbostadshus och skivhus i upptrappande skala mot centrum. Bakom raden med skivhus finns dessutom storgårdskvarter med radhus på gårdarna. Akallas färgsättning utarbetades av konstnären Staffan Hallström, även ledamot i Skönhetsrådet 1964-1974. Den befintliga centrumbyggnaden, ritad av arkitekten Lars Bryde, är en elegant volym i en våning. Den låga skalan utgör en medveten kontrast till omkringliggande bebyggelse och låter solen nå ned till torget. Att ersätta den med en betydligt högre och bredare volym vore beklagligt men mycket tidstypiskt. I flera andra stadsdelar har den tidigare låga centrumbebyggelsen rivits och ersatts med kraftiga volymer. Fagersjö, Hässelby strand och Sättra centrum och Axelsberg (de två senare är planförslag) är några exempel. Här finns lärdomar för staden att dra innan man går vidare med fler centrumomvandlingar. Skönhetsrådet anser att om det ska vara motiverat att riva en så välgestaltad och intressant byggnad måste det som ersätter byggnaden vara minst lika bra. Så är inte fallet i föreliggande förslag. Förutom att den föreslagna volymen höjer sig över lamellhusen i söder och tar loven av kontrasten med skivhusen, bidrar dess höjd till att lägga torget i skugga viktiga delar av den tid det används som mest. Dessutom skapas en otrivsamt boendemiljö genom en trång och till stora delar hårdgjord innergård med insyn i lägenheterna, och på insidan långa

korridorer utan fönster. Rådet har svårt att se hur detta kan bidra till ökad trygghet. Att gården underbyggs med garage borde inte vara motiverat i ett så tunnelbanenära läge. Det slutna kvarteret bryter mot Akallas planstruktur och att dess norrsida täpper till Sibeliusgången främjar knappast mer liv och rörelse. Skönhetsrådet finner att förslagens exploatering är för hög och att planarbetet bör ta ett omtag, t.ex. med utveckling av befintlig byggnad som premiss. Detta skulle också rimma bättre med stadens egna hållbarhetsmål och arbete med Agenda 2030.

Utgångspunkt för ett fortsatt planarbete ska i vilket fall vara att torget görs inbjudande och trivsamt att vistas på. Om den befintliga byggnaden ska ersättas måste tillkommande bebyggelse ansluta till Akallas planstruktur, till exempel genom en friare planform med smäkrare bebyggelse som underordnar sig i volym och skala.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2023-02-14
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-02-14